

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران

مدرسه علمیه صادقیه تبریز

پایان نامه سطح دو (کارشناسی)

عنوان:

انسان متعالی در مکتب قرآن

استاد راهنما:

خانم لیلا قربانی

استاد داور:

حجت السلام والمسلمین مجتبی نظری

پژوهشگر:

فاطمه مردانی

تابستان ۱۳۹۲

تحمیدیه

سپاس خدای را سزاست که ستایش او در خلق آشکار، و سپاهش پیروز و بزرگی او والا و بیکرانه است. خدا را برای نعمت‌های پی در پی و بخشش‌های بزرگ‌اش ستایش می‌کنم. خدایی که حلمش بزرگ و عفوش فراگیر است. در فرمانش عادل، و از گذشته و آینده باخبر است. با علم خود جهان هستی را پدید آورده و با فرمان خود موجودات را آفریده است. بسی‌آنکه از کسی پیروی کند و یا بیاموزد و یا از طرح حکیم دیگری استفاده نماید. در آفرینش پدیده‌ها، دچار اشتباهی نشده و نه با حضور و مشورت گروهی آفریده است گواهی می‌دهم که محمد بنده و فرستاده اوست، هنگامی که او را مبعوث فرمود که مردم در گرداب جهالت فرو رفته بودند و در حیرت و سرگردانی به سر می‌بردند. هلاکت آنان را مهار کرده و به سوی خود می‌کشید و گمراهی بر جان و دلشان قفل زده بود.^۱

۱- نهج البلاغه، خطبه ۱۹۱.

تقدیم به

پرسشگران جویای حقیقت؛

جستجوگران وادی طریقت؛

فرزانگان پویای شریعت؛

و دلسوزخان طریق نجات و هدایت.

تقدیر و تشکر

حمد و شنا و شکر بی منتهای خدای متعال را که هدایت کرد ما را بر شاهراه نجات، و هدایت نمود ما را به سوی آن چیزی که موجب علو درجات است . و درود نامحدود بر اشرف مخلوقات ، و افضل اهل ارض و سماوات ، محمد و اهل بیت او که محبت و موالات ایشان سبب قبول صلوات ، و استجابت دعوات است.

برخود فرض می دارم از مدیر محترم حوزه علمیه مبارکه صادقیه، و استادید محترم حوزه، که ما را در کسب علوم و معارف اهل بیت یاری نموده و راهگشای ما در عرصه تحصیل و کسب کمالات نفسانی بوده اند، مراتب سپاس و قدردانی خود را اعلام می دارم.

از استاد عزیز سرکار خانم قربانی که مسؤولیت راهنمایی این تحقیق را قبل فرمودند کمال تشکر را دارم.

همچنین از کادر پژوهش این مرکز و کلیه کسانی که با راهنمایی های خود بنده را یاری نمودند تشکر کرده و موفقیت آنان را از خدای منان خواستارم.

در پایان از برادر عزیزم که در تهیه و ارائه این اثر یاور و همراه بنده بوده و از والدین محترم و گرامی که با فراهم آوردن امکانات لازم مساعدت فرمودند قدردانی کرده، از خدای متعال سلامتی، طول عمر بابرکت و عزت دنیا و عقبی را مسئلت می دارم.

فهرست منابع و مأخذ

- قرآن کریم، ترجمه محمدمهردی فولادوند، قم، دارالکتب الاسلامیه، مطالعات و معارف اسلامی چاپ اول، ۱۳۷۳.
 - نهج البلاغه، ترجمه محمددشتی، قم، حضور، چاپ هفتم، ۱۳۸۰.
 - مفاتیح الجنان، شیخ عباس قمی.
۱. انصاریان، حسین، عرفان اسلامی، قم، دارالعرفان، بی جا، بی تا.
 ۲. _____، بربال اندیشه، قم، دارالعرفان، چاپ اول، ۱۳۸۳.
 ۳. بلخی، جلال الدین محمد، مثنوی معنوی، تصحیح: رینولدانیکلیون، تهران، امیرکبیر، چاپ اول، ۱۳۶۳.
 ۴. بهشتی، احمد، انسان در قرآن، قم، طریق القدس، بی جا، بی تا.
 ۵. پناهیان، علیرضا، شهر خدا، تهران، فرهنگ گستر، بی جا، ۱۳۸۸.
 ۶. تمیمی آمدی، عبدالواحدبن محمد، غررالحكم، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۶.
 ۷. جعفری، محمد تقی، شرح نهج البلاغه، قم، معارف اهل البيت، ۱۳۷۷.
 ۸. جوادی آملی، عبدالله، تسنیم، محقق: علی اسلامی، قم، اسرا، چاپ ششم، ج ۲، ۱۳۸۱.
 ۹. _____، تفسیر انسان به انسان، محقق: محمدحسین الهی زاده، قم، اسرا، چاپ پنجم، ۱۳۸۹.
 ۱۰. _____، سیره پیامبران در قرآن، محقق: علی اسلامی، قم، اسرا، چاپ پنجم، ۱۳۸۴.

۱۱. —————، صورت و سیرت انسان در قرآن، محقق: غلامعلی امین دین، قم، اسرا، چاپ دوم، ۱۳۸۱.
۱۲. —————، فطرت در قرآن، محقق: مصطفی پور، قم، اسرا، چاپ سوم، ۱۳۸۴
۱۳. —————، قرآن در قرآن، به تحقیق محمد محابی، قم، اسرا، چاپ هشتم، ۱۳۸۸
۱۴. —————، محقق: حسن واعظی محمدی، سیره رسول اکرم در قرآن، قم، اسرا، چاپ پنجم، ۱۳۷۸
۱۵. —————، محقق: مصطفی خلیلی، جامعه در قرآن، قم، اسرا، چاپ سوم، ۱۳۸۲
۱۶. —————، وحی و نبوت در قرآن، محقق: علی زمانی قمشه ای، قم، اسرا، چاپ دوم، ۱۳۸۴
۱۷. —————، ولایت در قرآن، محقق: مصطفی پور، چاپ پنجم، ۱۳۷۸
۱۸. —————، حق و تکلیف در اسلام، به تحقیق مصطفی خلیلی قم، اسرا، چاپ هشتم، ۱۳۸۷
۱۹. حائری شیرازی، محی الدین، تمثیلات، قم، شفق، ۱۳۷۲
۲۰. حرانی، تحف العقول، انتشارات اسلامی، قم، ۱۴۰۴ق.
۲۱. حرعاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعه، مؤسسه آل الیت، قم، ۱۴۰۹ق.
۲۲. حکیمی، محمدرضا، حکیمی، محمد، حکیمی، علی، الحیاء، ثقافة‌الاسلامی، تهران، ۱۴۱۰ق.
۲۳. خرازی، محسن، سرآغاز معارف، قم، بی‌جا، ج ۱، ۱۳۹۰
۲۴. خمینی، مصطفی، تفسیر قرآن کریم، تهران، تنظیم و نشر آثار امام، چاپ اول، ج ۴، ۱۴۱۸

۲۵. دلشاد تهرانی، مصطفی، سیری در تربیت اسلامی تهران، مؤسسه نشر و تحقیقات ذکر.

چاپ سوم، ۱۳۷۷

۲۶. رحیمیان، محمدحسین، رهبر، محمد تقی رهبر، آیین ترکیه، قم، بوستان کتاب، قم، ۱۳۸۰.

۲۷. سازمان تبلیغات اسلامی، بوستان اندیشه جوان، نوای قلم، تهران، چاپ اول، ۱۳۸۵.

۲۸. شرفی، محمدرضا، خانواده متعادل، تهران، انجمن اولیا و مربیان، چاپ اول، ۱۳۷۲.

۲۹. شریفی، احمدحسین، آیین زندگی، قم، نشر معارف، چاپ هفتم، ۱۳۸۴.

۳۰. شهیدثانی، زین الدین بن علی، مسکن الفؤاد، قم، نشر روح، ۱۳۶۲.

۳۱. صفائی حائری، علی، نامه های بلوغ، قم، لیله القدر، چاپ یازدهم، ۱۳۹۱.

۳۲. —————، از معرفت دینی تا حکومت دینی، قم، لیله القدر، چاپ سوم، ۱۳۸۸.

۳۳. —————، حرکت، قم، لیله القدر، چاپ ششم، ۱۳۹۱.

۳۴. —————، خط انتقال معارف، قم، لیله القدر، چاپ سوم، ۱۳۹۲.

۳۵. —————، مسؤولیت و سازندگی، قم، لیله القدر، چاپ نهم، ۱۳۹۱.

۳۶. طباطبایی، محمدحسین، المیزان، ترجمه: سید محمد باقر موسوی همدانی، انتشارات

اسلامی، قم، ج، ۱۳۷۴.

۳۷. طوسي، تهذيب الأحكام، دارالكتب الاسلاميه، تهران، چاپ چهارم، ۱۳۶۵.

۳۸. طوسي، محمدبن حسن ابو جعفر، الامالي، الحيدريه نجف، ج ۲، ۱۳۹۲.

۳۹. عبیدی حسینی، حیدر بن علی، جامع الاسرار و منبع الانوار، تهران، انتیتوایران و فرانسه

قسمت ایرانشناسی، ۱۳۴۷.

۴۰. عزیزی، مصطفی، انسان شناسی، دفتر، معارف، ۴۲، چاپ اول، ۱۳۹۰.
۴۱. عزیزی، عباس، داستانهای عارفانه در آثار علامه حسن زاده آملی، تهران، انتشارات صلاحداد، چاپ پنجم، ۱۳۸۷.
۴۲. فرهادیان، رضا، آنجه یک جوان باید بداند، تهران، رئوف، ۱۳۶۹.
۴۳. فقیهی، احمد، خداشناسی، قم، مؤسسه امام خمینی، چاپ سوم، ۱۳۸۳.
۴۴. فیروز آبادی، محمد بن یعقوب، قاموس، چاپ قاهره، ۱۸۱۷ق.
۴۵. کریمی، عبدالعظيم، تربیت طبیعی در مقابل تربیت عاریه ای، تهران، انجمن اولیا و مربیان، چاپ هفتم، ۱۳۸۹.
۴۶. کلینی، ابو جعفر محدث بن یعقوب، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۶۵.
۴۷. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، قرآن کتاب هدایت، قم، چاپ هشتم، ۱۳۹۱.
۴۸. مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، مؤسسه الوفا، بیروت، ۱۴۰۴ق.
۴۹. محدثی، جواد، گامی در مسیر، قم، معارف اهل‌البیت، بی‌تا، بی‌جا.
۵۰. محمدی، محمدحسین، هزارویک نکته اخلاقی، قم، نیلوفرانه، چاپ نهم، ۱۳۹۱.
۵۱. مدیریت کانونهای فرهنگی ورزشی بسیج، از آگاهی تا تصمیم، نگین سبز، چاپ اول، ۱۳۸۳.
۵۲. مرادی، محمد، قرآن، انسان، وفاق، تهران، وزارت و ارشاد اسلامی، چاپ اول، ۱۳۷۹.
۵۳. مرکز پژوهش‌های صداوسیما، نظم و انصباط، مولف، گروه معارف، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۲.

٥٤. مصباح یزدی ،محمد تقی،لقای الہی،قم، مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی(ره)،

چاپ دوم، ۱۳۸۸.

٥٥. —————،راهیان کوی دوست(شرح حدیث معراج)،بی جا،بی تا.

٥٦. مطهری،مرتضی، حکمتها و اندرزها،قم، صدرا، چاپ نهم، ۱۳۷۷.

٥٧. —————،مجموعه آثار،ج ۲،ج ۲۳،ج ۱۸،ج ۲۵.

٥٨. —————،انسان و ایمان،تهران،صدرا،چاپ هشتم، ۱۳۷۱.

٥٩. مکارم شیرازی ،ناصر، تفسیر نمونه، دارالکتب الاسلامیه تهران ، ۱۳۷۴

٦٠. میدی ،ابوالفضل رشید الدین، کشف الاسرار و عده الابرار،ج ۳ به کوشش علی

اصغر حکمت،دانشگاه تهران، ۱۳۳۱.

٦١. نراقی ،ملا احمد ، معراج السعاده،قم، وحدت ،چاپ هفتم، ۱۳۸۹

٦٢. نوری ،حسین ،مستدرک الوسائل ، مؤسسه آل البيت،قم، ۱۴۰۸ق.

٦٣. هدایتی ، محمدعلی ، احیای حیاء، تهران ، کوثر غدیر، ۱۳۹۲.

٦٤. یوسفی ،محمد، تذکیه نفس رمز ظهور،قم، خورشید هدایت، چاپ دوم، ۱۳۸۹.